

Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta
studijní oddělení

Oponentský posudek

**na rigorózní práci Mgr. Aloise Coufalíka na téma Právní úprava majetkového
společenství manželů**

Předmětná práce se v části I. až III. zabývá historickým vývojem majetkového společenství, a to již od doby římského práva až po právní úpravu bývalého bezpodílového spoluvlastnictví manželů, obsažené v zákoně č. 40/1964 Sb.

Je potěšitelné, že kromě klasického stručného právního rozboru se kandidát na straně 17 zabývá i rozhodovací praxí soudů na základě zákona č. 265/1949 Sb. Kandidát tedy opustil pouhou klasickou citací již neexistujících právních institutů a v této části, kterou podrobuje kritické analýze ve vztahu k nové úpravě bezpodílového spoluvlastnictví manželů, se hlouběji zamýšlí nad konfrontací obou institutů.

V části IV., tedy na straně 20 až 39 práce, kandidát analyzuje institut bezpodílového spoluvlastnictví manželů, a to jak v jeho původní podobě, tak v podobě novel provedených do účinnosti zákona č. 509/1991 Sb. Na straně 24 až 31 kandidát cituje jednotlivé judikáty s tím, že judikáty cituje i průběžně u jednotlivých částí práce.

I zde podrobil kandidát právní úpravu bezpodílového spoluvlastnictví manželů kritické analýze a na tuto analýzu navázal při rozboru institutu společného jmění manželů.

Platnou právní úpravou se pak kandidát zabývá na straně 40 až 72 práce.

Zvláštní pozornost pak věnuje kandidát vypořádání společného jmění manželů soudním rozhodnutím s citací příslušné judikatury.

V závěru práce pak kandidát analyzuje některé úvahy de lege ferenda, zejména ve vztahu k chystanému novému občanskému zákoníku.

Celkově nelze koncepci rigorózní práce ani jednotlivým částem vytknout žádné závažné pochybení.

Rovněž kladně hodnotím přehlednost práce, její jazykovou úroveň a častou citaci judikatury i použitých pramenů.

K jednotlivým částem práce mám v podstatě pouze drobné formulační připomínky.

Na straně 6 práce, cituje kandidát práci Jaromíra Kincla a Valentína Urfuse „Římské právo“, která byla vydána v nakladatelství Panorama 1990. Patrně omylem je uvedeno nesprávné jméno autora jako Kincel, namísto správného Kincl. Totéž je pak obsaženo v odkazech na straně 7 práce.

Na straně 11 pak konstatuje kandidát v bodu 2.3.5 co je jitřním darem, aniž blíže osvětluje, co je míněno oním „prvním jitřem“. Tedy o citaci zákona bez bližšího vysvětlení.

Dávám dále v úvahu, zda v části práce, která analyzuje právní úpravu majetkového společenství manželů do účinnosti zákona č.265/1949 Sb., se alespoň krátce nezmínit o právní úpravě na území Slovenska, kdy v unitárním státě, kterým byla bývalá Československá republika, platila zcela jiná právní úprava než v Čechách a na Moravě.

V části 4, která se zabývá právní úpravou majetkového společenství manželů od účinnosti zákona č. 40/1964 Sb., mám formulační připomínky, a to k použití času.

Společným jmenovatelem této části je, že kandidát analyzuje děj, který již minul.

Z některých formulací, například ve druhém odstavci, druhé větě na straně 27 však autor používá čas přítomný. Cituji : „Pokud šlo však o vyřizování ostatních záležitostí, bylo třeba k úkonu souhlasu obou manželů, jinak byl úkon neplatný, a to absolutně. Došlo-li k uzavření platného právního úkonu, který se týká společné věci, jsou z něho oba manželé zavázáni společně a nerozdílně (solidárně). Z povahy věci je vyloučeno, aby se manželé, ať již mezi sebou nebo s třetí osobou dohodli jinak.....“

Sřídání minulého a přítomného času tedy působí poněkud kontradiktorně, když autor analyzuje jako celek právní úpravu, která je v době rigorózní práce neplatná. Nemůže tedy souběžně používat jak čas minulý, tak čas přítomný.

Totéž se týká například části 5.2.3 na straně 35 označené jako nové ustanovení § 143 o.z., kde autor rovněž používá přítomného času pro analýzu ustanovení, které již neplatí.

Na straně 31 v části 4.5 druhý odstavec, hovoří kandidát o rigidní úpravě příliš odrážející paternalistický přístup státu k soukromému vlastnictví. Aniž zde autor odlišuje rozdíl mezi soukromým a osobním vlastnictvím, který znamenal úplně jiný stupeň ochrany v neprospěch soukromého vlastnictví, kandidát správně neuvádí, že tento paternalistický přístup byl nejen k soukromému vlastnictví, ale i k vlastnictví osobnímu.

Další formulační připomínku mám k nadpisu na straně 34 5.2, kde na rozdíl od nadpisu 5.1, by byl gramaticky vhodnější nadpis novela provedená zákonem č. 509/1991 Sb.

Stejná připomínka k formulaci nadpisu k části 5.3 „novela zákonem č. 264/1992 Sb.“, kde by bylo vhodné zařadit slovo „provedena“.

Další stylistickou připomínku mám na straně 40 bod 6.1 patnáctý řádek shora. Větu „Velice důležité bylo začlenění do právní úpravy zásadně novelizovaného § 143a o.z.“, bych stylisticky upravil takto : „Velice důležité bylo začlenění zásadně novelizovaného § 143a o.z. do právní úpravy“.

Na straně 55 druhý odstavec zdola navrhuji formulovat druhou část věty, začínající slovo „bude muset podat žalobu k soudu“ takto : „bude muset podat žalobu k soudu, a to v dané tříleté lhůtě, aby zabránil úspěšné námitce promlčení“.

Na straně 59 v prostředním odstavci ve čtvrté větě zdola je uvedeno, že správce konkurzní podstaty nesmí po dobu do uplynutí lhůty k podání určovací žaloby a po dobu do pravomocného skončení řízení o žalobě, právo či věc zpeněžit ani s ní jinak nakládat, ledaže by odvracel hrozící škodu na takovém majetku. Zde jde sice o přesnou citaci ustanovení § 19 odst. 3 zákona o konkurzu a vyrovnání, ale soudní praxe je taková, že správce konkurzní podstaty s věcí nakládat může s výjimkou jejího zcizení.

Celkově hodnotím rigorózní práci jako velmi dobře napsanou a doporučuji, aby byla přijata.

JUDr. Tomáš Pohl

V Praze dne 2.4.2007